

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 15T/90/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7820010317
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Majerník
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2020:7820010317.1

Uznesenie

Okresný súd Rožňava, samosudca JUDr. Miroslav Majerník dňa 26. novembra 2020 v Rožňave, takto

rozhodol:

Podľa § 241 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku, § 215 odsek 1 písmeno d/ Trestného poriadku, § 9 odsek 1 písmeno g/ Trestného poriadku, trestné stíhanie obvineného O. I., nar. XX.XX.XXXX v W., trvale bytom G., D.. I.. B. XXXX/XX pre skutky právne kvalifikované v bode 1. - 4. uznesenia ako trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a/ ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 4 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. a pokračovací trestný čin pokusu podvodu podľa § 8 ods. 1 k § 250 ods. 1, 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., v bode 5-6 uznesenia ako pokračovací trestný čin skrátene dane a poistného podľa § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. a v bode 7. uznesenia ako trestný čin skrátene dane a poistného podľa § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. na tom skutkovom základe, že

1/ ako fyzická osoba podnikajúca v odbore veľkoobchod s pevnými, tekutými a plynými palivami, príbuznými výrobkami, kúpy a predaja pohonných hmôt za mesiace jún a júl 1999 si u správcu dane - Daňového úradu Rožňava - neoprávnene uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty v celkovej výške 673.170,- Sk (22.345,15 EUR) z fiktívnych daňových dokladov - faktúr č. 00-1152 zo dňa 20.06.1999, č. 00-1153 zo dňa 30.06.1999, č. 00-1154 zo dňa 10.07.1999 a č. 00-1155 zo dňa 20.07.1999 za nákup motorovej nafty v celkovej hodnote 3.600.000,- Sk (119.498,107 EUR) od obchodnej spoločnosti L. U.. U. G.. C.. P. - B. Z. napriek tomu, že k uvedenému nákupu nedošlo a teda nedošlo ani k zdaniteľnému plneniu na výstupe,

2/ ako fyzická osoba podnikajúca v odbore veľkoobchod s pevnými, tekutými a plynými palivami, príbuznými výrobkami, kúpy a predaja pohonných hmôt v priebehu roka 1999 si neoprávnene uplatnil u správcu dane nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty v celkovej výške 5.922.479,- Sk (196.590,287 EUR) tým spôsobom, že si uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty z nákupu nízkosírneho destilátu na vstupe, a síce v mesiaci apríl vo výške 550.118,- Sk (18.260,572 EUR), máj 942.096,- Sk (31.271,825 EUR), jún 1.627.406,- Sk (54.019,982 EUR), júl 1.932.208,- Sk (64.137,555 EUR), august 870.651,- Sk (28.900,318 EUR), pričom ale nepriznal odpredaj nízkosírneho destilátu v uvedenom období a teda daň na výstupe, ktorú bol povinný priznať a odvieť, ako jediný konateľ a majiteľ spoločnosti I., spol. s r. o. so sídlom na Y. S. Č.. XXXX P. G., DIČ: XXXXXXXX/XXX,

3/ ako jediný konateľ a majiteľ obchodnej spoločnosti I., spol. s r. o. so sídlom na Y. S. Č.. XXXX, Rožňava, DIČ: XXXXXXXX/XXX podnikajúcej v odbore veľkoobchod s pevnými, tekutými a plynými palivami, príbuznými výrobkami, kúpy a predaja pohonných hmôt v mesiaci december 1999 si neoprávnene uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty tým spôsobom, že v uvedenom mesiaci u správcu dane uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty na vstupe z nákupu nízkosírneho stredného destilátu vo výške 243.089,- Sk (8.069,076 EUR), nepriznal však v danom období predaj nízkosírneho stredného destilátu a teda ani daň na výstupe, ktorú bol povinný priznať a odvieť,

4/ ako jediný konateľ a majiteľ obchodnej spoločnosti I., spol. s r. o. so sídlom na Y. S. Č.. XXXX, G., DIČ: XXXXXXXX/XXX podnikajúcej v odbore veľkoobchod s pevnými, tekutými a plynými palivami, príbuznými výrobkami, kúpy a predaja pohonných hmôt v mesiaci december 2000 si neoprávnene uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty tým spôsobom, že v uvedenom mesiaci u správcu

dane uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty na vstupe z nákupu nízkosírneho stredného destilátu vo výške 2.642.574,- Sk (87.717,386 EUR), nepriznal však v danom období predaj nízkosírneho stredného destilátu a teda ani daň na výstupe, ktorú bol povinný priznať a odvieť, čím svojim konaním si neoprávnene uplatnil u správcu dane nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty spolu vo výške 9.551.312,- Sk (317.045,475 EUR), pričom uvedená suma mu vyplatená nebola,

5/ ako fyzická osoba podnikajúca v odbore veľkoobchod s pevnými, tekutými a plynnými palivami, príbuznými výrobkami, kúpy a predaja pohonných hmôt v období od 01.01.2000 do 31.12.2001 v úmysle vyhnúť sa zaplaceniu spotrebnej dane z uhľovodíkových palív a mazív nakúpil ako konečný príjemca od obchodnej spoločnosti PETROCHEMA a.s. J. IČO: XX XXX XXXXXXXX nízkosírny stredný destilát v celkovom množstve najmenej 1.864.370 kg s nulovou sadzbou spotrebnej dane, ktorý bol určený na ďalšie špecifické spracovanie uvedené v doplnkovej poznámke 4 ku kapitole 27 nariadení vlády SR č. 373/1999 Z. z. a č. 480/2000 Z. z., ktorými sa vydávajú colné sadzobníky, vlastnoručne deklaroval uvedené špecifické použitie nízkosírneho stredného destilátu na objednávkach tovaru, zakúpený tovar však v uvedenom období odpredal bez odvedenia spotrebnej dane spoločnosti I. s.r.o., Y. S. XXXX, G., fyzickým osobám L. X., I. B. X, G. a I. L. - T., L. X, R. ako aj doposiaľ nezisteným odberateľom, spoločnosť I. s.r.o. G. nízkosírny stredný destilát neskôr odpredala tak isto doposiaľ nezisteným odberateľom prostredníctvom registračnej pokladne, čím svojim konaním nezaplacením spotrebnej dane z uhľovodíkových palív a mazív v zmysle ustanovenia § 6 ods. 3 zákona NR SR č. 316/1993 Z. z. o spotrebnej dani z uhľovodíkových palív a mazív účinného v čase spáchania skutku ukrátil štátny rozpočet SR vo výške najmenej 30.762.105,- Sk (1.021.114,817 EUR),

6/ ako jediný konateľ a majiteľ obchodnej spoločnosti I. spol. s r. o. so sídlom na Y. S. Č.. XXXX P. G., IČO: XX XXX XXX v období od 01.01.2002 do 23.03.2003 v úmysle vyhnúť sa zaplaceniu spotrebnej dane z minerálnych olejov nakúpil od spoločnosti L. a. s. J., IČO XX XXX XXX, W. spol. s r. o. T., IČO XX XXX XXX, L. O. s.r.o. U. B. P., IČO XX XXX XXX, U. O. s.r.o. X., IČO XX XXX XXX, U. spol. s r. o. L. IČO XX XXX XXX a iných rôzne druhy minerálnych olejov, ľahký vykurovací olej, podpoložka kombinovanej nomenklatúry 27101961 so sadzbou spotrebnej dane 300,- Sk/1000 kg (9,958 EUR) v roku 2002 a 600,- Sk/1000 kg (19,916 EUR) v roku 2003 v množstve najmenej 1.504.780 kg, ložiskový olej, podpoložka kombinovanej nomenklatúry 27101999 s nulovou sadzbou spotrebnej dane v množstve najmenej 1.034.650 kg, základný olej, podpoložka kombinovanej nomenklatúry 27101999 s nulovou sadzbou spotrebnej dane v množstve najmenej 1.419.050 kg, odformovací olej, podpoložka kombinovanej nomenklatúry 27101991 s nulovou sadzbou spotrebnej dane v množstve najmenej 610.460 kg, uvedené množstvá minerálnych olejov odpredal doposiaľ nezisteným odberateľom ako pohonnú látku - motorovú naftu (plynový olej) so sadzbou spotrebnej dane 11.200,- Sk/1000 kg (371.771 EUR) v roku 2002 a 11.800,- Sk/1000 litrov (391,688 EUR) v roku 2003, pričom správcovi dane deklaroval v daňovom konaní predaj vyššie uvedených minerálnych olejov, ktoré nakúpil, čím svojim konaním nezaplacením spotrebnej dane z minerálnych olejov v zmysle ustanovenia § 7 ods. 2 zákona NR SR č. 239/2001 Z. z. o spotrebnej dani z minerálnych olejov účinného v čase spáchania skutku ukrátil štátny rozpočet SR vo výške najmenej 44.701.149,- Sk (1.483.806,313 EUR),

7/ ako fyzická osoba podnikajúca v odbore veľkoobchod s pevnými, tekutými a plynnými palivami, príbuznými výrobkami, kúpy a predaja pohonných hmôt, si zdaňovacích obdobiach marec 2000, jún 2000, júl 2000, august 2000, september 2000, október 2000, december 2000, január 2001, apríl 2001, jún 2001, júl 2001, august 2001, október 2001 a december 2001 v rozpore s § 20 ods. 2, ods. 3 zákona č. 289/1995 Z. z. o dani z pridanej hodnoty uplatnil odpočet DPH na vstupe vo výške 12.772.287,- Sk a v rozpore s § 14 v nadväznosti na § 13 ods. 1 písm. a/ zák. č. 289/1995 Z. z. o dani z pridanej hodnoty nedoviedol daň na výstupe vo výške 2.576.784,- Sk z uskutočnených zdaniteľných plnení a v zdaňovacích obdobiach január 2000, máj 2000 a november 2000 si neoprávnene v rozsahu 765.857,- Sk uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty v úmysle zadovážiť sebe neoprávnený prospech,

sa zastavuje, pretože tak ustanovuje medzinárodná zmluva.

o d ō v o d n e n i e :

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len ÚŠP GP SR) podal dňa 02. novembra 2020 na Okresný súd Rožňava obžalobu pod sp. zn. VII/1 Gv

27/20/1000-09 na obvineného O. I. pre skutky konkrétne uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia a právne kvalifikované tak ako je uvedené tamtiež.

Samosudca preskúmal predmetnú obžalobu podľa § 241 ods. 1 Trestného poriadku a podľa obsahu obžaloby a obsahu spisu dospel k záveru, že trestnú vec obvineného O. I. je potrebné vybaviť rozhodnutím podľa § 241 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, a to trestné stíhanie proti obvinenému obligatórne zastaviť. K takémuto rozhodnutiu ho viedli nasledujúce zistenia a právne úvahy.

Podľa § 241 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s výnimkou obzvlášť závažného zločinu, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu trestné stíhanie zastaví, ak sú tu okolnosti uvedené v § 215 ods. 1.

V ustanovení § 215 ods. 1 písm. d/ Trestného poriadku je uvedené, že jedným z dôvodov zastavenia trestného stíhania je to, že trestné stíhanie je neprípustné podľa § 9 Trestného poriadku.

Podľa ustanovenia § 9 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku trestné stíhanie nemožno začať a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva.

Jednou zo základných multilaterálnych zmlúv, ktorou sa Slovenská republika musí riadiť, je aj Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý bol prijatý v roku 1950 (ďalej „Dohovor“), a ktorý sa stal súčasťou nášho právneho poriadku na základe oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí bývalej Českej a Slovenskej federatívnej republiky o dojednaní Dohovoru, ktoré bolo uverejnené v Zbierke zákonov pod číslom 209/1992 Zb.

Článok 6 ods. 1 tohto Dohovoru stanovuje, že každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z tohto článku teda vyplýva právo na konanie spravodlivé (spravodlivý proces), verejné a právo na to, aby každá vec bola prejednaná nezávislým a nestranným súdom v primeranej lehote. Dohovor exaktne nestanovuje dobu, ktorú trestné stíhanie od jeho začatia až po jeho skončenie môže najviac trvať. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý Dohovor v poslednej inštancii aplikuje, však v rámci viacerých rozhodnutí, ktoré budú spomenuté v ďalšej časti tohto odôvodnenia, dáva odpoveď na to, čo už prejednaním veci v primeranej lehote nie je.

Podľa znenia obžalobného návrhu si obvinený mal v bodoch 1. až 4. ako fyzická osoba podnikajúca v odbore veľkoobchod s pevnými, tekutými a plynými palivami, príbuznými výrobkami, kúpy a predaja pohonných hmôt, resp. ako jediný konateľ a majiteľ obchodnej spoločnosti I., spol. s.r.o. podnikajúcej v odbore veľkoobchod s pevnými, tekutými a plynými palivami, príbuznými výrobkami, kúpy a predaja pohonných hmôt v roku priebehu roka 1999, resp. v mesiaci december 2000 neoprávnené uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty, v bode 5. ako fyzická osoba podnikajúca v odbore veľkoobchod s pevnými, tekutými a plynými palivami, príbuznými výrobkami, kúpy a predaja pohonných hmôt v období od 01.01.2000 do 31.12.2001 v úmysle vyhnúť sa zaplaceniu spotrebnej dane z uhľovodíkových palív a mazív nakúpil ako konečný príjemca ... nízkosírny stredný destilát v celkovom množstve najmenej 1.864.370 kg, vlastnoručne deklaroval uvedené špecifické použitie nízkosírneho stredného destilátu na objednávkach tovaru, zakúpený tovar však v uvedenom období odpredal bez odvedenia spotrebnej dane spoločnosti I., s.r.o., fyzickým osobám L. X. a I. L. a doposiaľ nezisteným odberateľom, spoločnosť I. nízkosírny stredný destilát odpredala takisto doposiaľ nezisteným odberateľom prostredníctvom registračnej pokladne, čím svojim konaním nezaplacením spotrebnej dane .... ukrátil štátny rozpočet SR vo výške najmenej 30.762.105,- Sk (1.021.114,817 EUR), v bode 6. ako jediný konateľ a majiteľ obchodnej spoločnosti I., spol. s.r.o. v období od 01.01.2002 do 23.03.2003 v úmysle vyhnúť sa zaplaceniu spotrebnej dane z minerálnych olejov nakúpil od spoločností ... rôzne druhy minerálnych olejov, ľahký vykurovací olej, ..., pričom správcom dane deklaroval predaj vyššie uvedených minerálnych olejov, ktoré nakúpil, čím svojim konaním nezaplacením spotrebnej dane z minerálnych olejov v zmysle .... ukrátil štátny rozpočet SR vo výške najmenej 44.701.149,- Sk (1.483.806,313 EUR) a v bode 7. ako fyzická osoba podnikajúca v odbore veľkoobchod s pevnými, tekutými a plynými palivami,

príbuznými výrobkami, kúpy a predaja pohonných hmôt si v zdaňovacích obdobiach marec 2000, jún 2000, júl 2000, august 2000, september 2000, október 2000, december 2000, január 2001, apríl 2001, jún 2001, júl 2001, august 2001, október 2001 a december 2001 .... uplatnil odpočet DPH na vstupe vo výške 12.772.287,- Sk a v rozpore .... neodviedol daň na výstupe vo výške 2.576.784,- Sk z uskutočniteľných zdaniateľných plnení a v zdaňovacích obdobiach január 2000, máj 2000 a november 2000 si neoprávnené v rozsahu 765.857,- Sk uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty v úmysle zadovážiť sebe neoprávnený prospech.

Z vyššie uvedeného zostručenia skutkov je zrejmé, že skutky mali byť spáchané takmer sedemnásť až dvadsaťjeden rok pred podaním obžaloby. Ako bolo uvedené skôr, obžaloba bola podaná dňa 02. novembra 2020. Prakticky takú istú dobu - 17 až 18 rokov trvá trestné stíhanie obvineného. Súd si dostatočne zodpovedne uvedomuje, že z textu článku 6 Dohovoru nevyplýva pre súd priama povinnosť zastaviť takto dlho trvajúce trestné stíhanie, avšak Dohovor takúto možnosť nevyklučuje, pričom, ako bude ďalej uvedené, v niektorých extrémnych prípadoch je možné dospieť k záveru, že takúto dlhú dobu trvajúci proces je priam nevyhnutné zastaviť, pretože v konečnom dôsledku dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Samosudca považuje za potrebné poukázať v súvislosti s doposiaľ trvajúcou dĺžkou trestného stíhania na ďalšie zásadné okolnosti bezprostredne súvisiace s dĺžkou konania, tentokrát nielen smerom do minulosti, ale aj smerom do budúcnosti. Trestná vec obvineného je relatívne komplikovaná trestná vec z hľadiska dokazovania, pričom konanie obvineného je kvalifikované ako trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, 2 písm. a/, ods. 4 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., pokračovací trestný čin podvodu v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 k § 250 ods. 1, 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., pokračovací trestný čin skrátene dane a poistného podľa § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., trestný čin skrátene dane a poistného podľa § 148 ods. 1, 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb.. Z obžaloby (strany 51 až 59) je celkom zrejmé, že prokurátor v konaní navrhuje vykonať skutočne nesmierne rozsiahle dokazovanie s úmyslom preukázať vinu obvineného. Zároveň je potrebné uviesť, že zo strany obvineného a obhajoby zatiaľ nebol prezentovaný návrh na vykonanie dokazovania, avšak je dôvodné očakávať, že v prípade doručenia výzvy postupom podľa § 240 Tr. por. k takémuto návrhu dôjde. Je samozrejme na súde, vykonanie ktorých dôkazov pripustí v súlade s ustanoveniami § 2 ods. 10, ods. 11, § 240 ods. 3, ods. 4 Trestného poriadku.

Trestné stíhanie bolo podľa § 160 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku účinného do 31.12.2005 začaté vo veci uznesením vyšetrovateľa Okresného vyšetrovania Policajného zboru Rožňava pod ČVS: OUV-222/RV-2001 zo dňa 10.09.2001 a bolo začaté v trestnej veci pre trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a odseky 1, 3 Tr. zák. Uznesením vyšetrovateľa Okresného vyšetrovania PZ Rožňava ČVS: OUV-222/RV-2001 zo dňa 05.12.2001 bolo začaté trestné stíhanie v trestnej veci pre trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. Uznesením vyšetrovateľa Krajského úradu justičnej polície PZ Košice ČVS: KÚV-69/OVEK-2002 zo dňa 17.10.2002 bolo vznesené obvinenie O. I. pre trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, 2 písm. a/, ods. 4 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. a pre pokračovací trestný čin pokusu podvodu podľa § 8 ods. 1 k § 250 ods. 1, 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. Uznesením vyšetrovateľa Krajského úradu justičnej polície PZ Košice ČVS: KÚJP- 173/OVEK-2002 zo dňa 20.03.2003 bolo začaté trestné stíhanie v trestnej veci pre trestný čin skrátene dane a poistného podľa § 148 ods. 1, 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. Uznesením vyšetrovateľa Krajského úradu justičnej polície PZ Košice, ČVS: KÚJP-173/OVEK-2002 zo dňa 23.06.2003 bolo vznesené obvinenie O. I. pre pokračovací trestný čin skrátene dane a poistného podľa § 148 ods. 1, 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. Uznesením vyšetrovateľa KR PZ úradu justičnej a kriminálnej polície Košice, ČVS: KRP-148/OEK-KE-2004 zo dňa 18.10.2004 bolo začaté trestné stíhanie v trestnej veci pre trestný čin skrátene dane a poistného podľa § 148 ods. 1, 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. a pre trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. Uznesením vyšetrovateľa Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia PZ, Odboru proti organizovanej kriminalite Stred, Banská Bystrica bolo vznesené obvinenie O. I. pre trestný čin skrátene dane a poistného podľa § 148 ods. 1, 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. Ďalšími uzneseniami orgánov činných v trestnom konaní boli trestné veci buď spojené alebo vylúčené.

Po skončení rozsiahleho prípravného konania (výpovede svedkov, listinné dôkazy, znalecké posudky a iné) v predmetnej trestnej veci bolo uznesením prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry z 31.03.2020, sp. zn. VII/1 Gv 27/20/1000 trestné stíhanie zastavené, pretože trest, ku ktorému môže trestné stíhanie viesť je celkom bez významu popri trest, ktorý bol obvinenému právoplatne uložený pre iný trestný čin.

V odôvodnení uvedeného rozhodnutia prokurátor poukázal na rozhodnutie Špecializovaného trestného súdu pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. 3T/1/2016 zo dňa 16.02.2017, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5To/5/2017 zo dňa 28.03.2019, ktorým bol O. I. uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho zločinu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, 2 písm. c/, ods. 4 Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák. a pre ďalšie trestné činy a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 14 /štrnásť/ rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Prokurátor dôvodil tým, že obvinenému za prejednávane trestné činy hrozilo uloženie trestu od 5 do 12 rokov, teda uloženie trestu, ktorého výška by nemohla za žiadnych okolností prevýšiť výšku trestu, ktorý má obvinený uložený za trestnú činnosť spáchanú v neskoršom období. Ďalej prokurátor uviedol, že pri možných úvahách o možnom uložení súhrnného trestu je potrebné brať na zreteľ skutočnosť, že od vznesenia obvinenia v rokoch 2002-2003 uplynul dlhý čas, čo má pri rozhodovaní o treste pre obvineného podstatný význam, pričom dĺžka trestného konania proti obvinenému nebola pritom podmienená jeho nezáujmom o priebeh konania alebo vytváraním úmyselných prekážok, aby tak znemožnil svoju dosiahnuteľnosť. Vzhľadom k uvedenému podľa prokurátora očakávať, že by bol obvinenému uložený prísnejší trest než ten, ktorý si v súčasnosti vykonáva.

Na základe podania odsúdeného bolo prokurátorom Úradu Špeciálnej prokuratúry rozhodnuté uznesením VII1 Gv 60/15/1000 zo dňa 16.07.2020 rozhodnuté, že podľa § 215 ods. 7 Tr. por. sa v trestnom stíhaní obvineného pokračuje, pretože obvinený do troch dní od doručenia uznesenia o zastavení trestného stíhania vyhlásil, že na prejednaní veci trvá.

V rámci preskúmania obžaloby sa súd zaoberal najmä skúmaním zásadnej otázky, a to, či takmer po osemnástich rokoch trestného stíhania, ktoré bolo zapríčinené neúmerne dlhým konaním orgánov Slovenskej republiky, je ešte vôbec prípustné vo veci konať z hľadiska zásady práva na spravodlivý proces. To všetko aj s prihliadnutím na reálne očakávané zložité dokazovanie najmä pokiaľ ide o jeho rozsah, technickú stránku a predpokladanú časovú náročnosť, ktorá konanie ešte viac predĺži aj napriek tomu, že súd vykoná všetky zákonom dovolené opatrenia smerujúce k urýchlenému prejednaní a rozhodnutiu veci. Už teraz je však celkom zrejmé, že túto trestnú vec nebude možné reálne prejednať a rozhodnúť na jednom hlavnom pojednávaní v rozsahu niekoľkých týždňov, či niekoľko málo mesiacov. Nech bude meritórne rozhodnutie prvostupňového súdu akékoľvek, je reálne očakávanie, že niektorá z procesných strán podá proti prvostupňovému rozhodnutiu opravný prostriedok. Pritom netreba nijak zvlášť zdôrazňovať, že akokoľvek by vec bola zložitá, štát ako orgán moci musí mať k dispozícii také prostriedky, aby ju neprerokoval v čase, ktorý viac než podstatne presahuje jedno desaťročie a to bez toho, že by na tom niesol vinu obvinený napríklad vyhybaním sa trestnému stíhaniu, čo sa však z jeho strany v tejto veci nijak nenastalo.

Z tohto stručného sumáru vyplýva, že prieťahy v konaní aj pri najreštriktívnejšom výklade voči obvinenému, neboli spôsobené konkrétnym konaním obvineného. Uvedené konštatuje aj sám prokurátor vo svojom rozhodnutí zo dňa 31.03.2020, kde tvrdí ako je aj vyššie uvedené, že dĺžka trestného konania proti obvinenému nebola podmienená nezáujmom obvineného o priebeh konania alebo vytváraním úmyselných prekážok, aby tak znemožnil svoju dosiahnuteľnosť. Počas trestného stíhania bol obvinený k dispozícii orgánom činným v trestnom konaní a tieto orgány mohli uplatňovať všetky zákonné kompetencie súvisiace s efektívnym vyšetrením a skončením trestnej veci, pričom zabezpečovanie dôkazov nevyžadujúcich prítomnosť obvineného nebolo obmedzené počas celej doby trestného stíhania. Napriek tejto, naozaj extrémne dlhej dobe, vec doteraz nie je skončená, pričom zvolené spôsoby vyšetrenia veci nemôžu byť pričítané na vrub obvineného a nemôžu byť vyhodnotené v jeho neprospech.

Konštatovaniu porušenia článku 6 ods. 1 Dohovoru musí predchádzať test proporcionality. Pre vykonanie tohto testu je najskôr potrebné skúmať:

a) faktory, ktoré sú významné pre posúdenie dĺžky konania z hľadiska prieťahov spôsobených orgánmi štátu vo vzťahu k celkovej dĺžke konania, závažnosti trestného obvinenia, rozsahu a obtiažnosti predmetu trestného konania, a v neposlednom rade aj rozsah osobitnej záťaže, ktorej je vystavený obvinený v súvislosti s dĺžkou trestného konania, k prieťahom v konaní, ktoré boli spôsobené obvineným, však nie je možné prihliadať.

b) faktory dôležité pre posúdenie účelu trestu, ako napríklad nevyhnutnosť ochrany spoločnosti pred konkrétnym páchatelom trestného činu, ktorá musí byť vždy posúdená vo svetle života, ktorý páchatel viedol od spáchania stíhaného skutku do vynesenia rozhodnutia; zistenie či obvinený skutočne potrebuje

výchovu k riadnemu životu prostredníctvom uloženia akéhokoľvek trestu; reálnu účinnosť prípadného trestu s ohľadom na výchovné pôsobenie na ostatných členov spoločnosti v súvislosti s odstupom od doby kedy prišlo k spáchaniu trestného činu.

Až po analýze vyššie uvedených faktorov je možné urobiť záver o tom, či prípadné obmedzenie osobnej slobody páchatel'a v dôsledku uloženého trestu, resp. obmedzenie jeho základných práv vyplývajúce zo samotného trestného konania, sú ešte v primeranom (proporcionálnom) pomere k ochrane verejného záujmu. Je nepochybné, že s predlžujúcou sa dĺžkou trestného stíhania sa vytráca základný vzťah medzi trestným činom a ukladaným trestom. Doba medzi trestným konaním páchatel'a a vynesením konečného rozhodnutia má bezprostredný vplyv na účel trestu, ktorý má byť uložením konkrétneho trestu dosiahnutý. So zväčšujúcim sa časovým odstupom od spáchania trestných činov sa oslabuje tak prvok individuálnej ako aj generálnej prevencie. Rovnako spôsobilosť trestu výchovne pôsobiť na spoločnosť je po tak dlhej dobe výrazne znížená. Otázkou zastavenia trestného stíhania z dôvodu uplynutia neprimerane dlhej doby jeho trvania sa už zaoberali sudy Slovenskej republiky, napr. Krajský súd v Trnave v konaní 5To/85/2009, Krajský súd v Bratislave v konaní 2To/255/2002, tiež Najvyšší súd SR. Ten v konaní 3Tz/2/2003 (rozhodnutie uverejnené aj v Zbierke súdnych rozhodnutí pod číslom Tpj 5/04) uviedol niekoľko dôležitých skutočností, ktoré pre ich zásadný význam z hľadiska možnosti zastavenia trestného stíhania vo veci uvedie samosudca aj v tomto odôvodnení nižšie.

Najvyšší súd SR v skôr spomenutom rozhodnutí predovšetkým uviedol, že zastavenie trestného stíhania pre neúmernú dĺžku konania z dôvodu uvedeného v § 11 ods. 1 písm. h) vtedy účinného Trestného poriadku /teraz § 9 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku/ s poukazom na článok 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, neprichádza v zásade do úvahy, lebo žiadna medzinárodná zmluva k takému postupu Slovenskú republiku nezaväzuje. Neúmernú dĺžku konania môže súd zohľadniť pri výmere trestu, a tak poskytnúť dotknutej osobe spravodlivé zadostučinenie. Okrem tohto záveru však Najvyšší súd SR uviedol i to, že uplynutie doby viac ako ôsmich rokov od vznesenia obvinenia je možné z hľadiska práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru považovať za extrémny prípad, ktorý odôvodňuje zastavenie trestného stíhania na základe vtedajšieho § 11 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku per analogiam. Treba dodať, že v teraz prejednávanvej veci táto doba prevyšuje dvojnásobok doby ôsmich rokov, a to ešte nebolo nariadené hlavné pojednávanie a nebolo na hlavnom pojednávaní meritorne rozhodnuté.

Samosudca poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 16.05.2012 sp. zn. 1Tost/12/2012 z ktorého vyplýva, že Ústava Slovenskej republiky má povahu základného prameňa práva, ktorý je nadradený voči všetkým ostatným prameňom práva. V prípade, že ústavná úroveň úpravy verne prenáša do vnútroštátneho právneho poriadku záväzky z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ústavná úprava bude slúžiť ako základňa ich praktickej aplikácie v právnej praxi Slovenskej republiky. Ústava Slovenskej republiky v článku 48 odsek 2 zaručuje, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov. Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolu č. 11 zakotvuje, že každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Pri posudzovaní lehoty je potrebné prihliadať na zložitost' prípadu, chovanie osôb, ktoré mohli prispieť k prietahom a tiež k spôsobu, akým štátne orgány záležitosť prejednávali. Vo výnimočných prípadoch Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len ESLP) uznal za primeranú lehotu konania pred vnútroštátnymi orgánmi lehotu 6 rokov. Svojimi dôsledkami v kontexte desiatich rokov (v tam prejednávanom prípade) od spáchania obžalobného skutku môžu nadobudnúť charakter odopretia spravodlivosti (denegatio iustitiae). V tomto smere samosudca poukazuje aj na ďalšie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 04.02.2014 sp. zn. 2Tdo V 21/2013, v ktorom Najvyšší súd SR uviedol, že dĺžka konania, ktorá s prihliadnutím na obtiažnosť veci, postoj obvineného k trestnému stíhaniu a procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu, výrazne a neprimerane presahuje dĺžku konania v porovnateľných veciach, je takou okolnosťou prípadu, ktorá môže odôvodniť pri ukladaní trestu použitie mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia podľa § 40 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31.12.2005 (teraz § 39 ods.1 Trestného zákona) a uloženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby stanovenej zákonom, resp. v zmysle judikatúry ESLP za istých okolností i meritorne ukončenie veci zastavením trestného stíhania, alebo oslobodením spod obžaloby.

V zásade možno konštatovať, že Európsky súd pre ľudské práva považuje za neúmerne dlhé konanie už konanie, ktoré presahuje dobu šiestich rokov. Z judikatúry zmluvných strán Dohovoru možno zistiť, že dotknuté osoby, napr. v prípadoch Q. (Nórsko), W. T. (Spolková republika Nemecko) sa pred vnútroštátnymi súdmi domáhali zastavenia trestného stíhania práve s poukazom na to, že v ich prípadoch bol porušený článok 6 Dohovoru. Tieto požiadavky dotknutých osôb neboli vnútroštátnymi súdmi akceptované, a preto sa obe tieto osoby obrátili na Európsky súd pre ľudské práva. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutiach Q. versus Nórsko z 26. septembra 2001 a W. T. versus Spolková republika Nemecko z 12. októbra 2000 konštatoval, že vnútroštátne súdy poskytli náhradu za namietané porušenie práva zakotveného v článku 6 Dohovoru tým, že v dôsledku zistenia neprimeranej dĺžky trestného konania uložili páchatelom minimálne tresty, aké povolujú príslušné ustanovenia trestného vnútroštátneho práva, a preto ďalšie zadost'učinenia im nepatria.

So zreteľom na obsah Dohovoru a osobitne jeho článkov 6, 13 a 41 možno vo všeobecnosti uviesť, že jeho signatári nešli v prípadoch porušenia ľudských práv a slobôd uvedených v článku 6 až tak ďaleko, že by trestné stíhanie páchatel'ov trestnej činnosti bolo možné vždy zastaviť len preto, že sa toto v primeranej lehote neukončilo. Možno konštatovať, že najmä v prípadoch závažnej trestnej činnosti by zastavenie trestného stíhania len preto, že toto trvá neprimerane dlhú dobu, bolo zjavne v zásade kontraproduktívne, lebo by sa vlastne uprednostňovali práva páchatel'ov závažnej trestnej činnosti pred ich obeťami.

Z odôvodnení vyššie citovaných rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva však vyplýva, že zastavenie trestného stíhania v prípadoch neúmerne dlhej doby takéhoto stíhania nie je celkom vylúčené, avšak musí ísť o extrémny prípad. Na tomto mieste samosudca poukazuje aj na uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 5. februára 2007 sp. zn. 1T/20/98 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 29. októbra 2008 sp. zn. 3T/13/2008, ktorým bolo zastavené trestné stíhanie obžalovaných podľa § 223 ods. 1 Trestného poriadku, s použitím § 11 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku). Napokon možno poukázať aj na trestné veci prejednávané na Špecializovanom trestnom súde, pracovisko Banská Bystrica vedené pod sp. zn. BB-3T/29/2015, resp. 3T/7/2016 kde spomenutý súd tiež postupom podľa § 244 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku z dôvodu uvedenom v § 215 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku s poukazom na § 9 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku zastavil trestné stíhanie, lebo od spáchania skutku do podania obžaloby uplynula doba pätnásť rokov.

Z týchto záverov možno vyvodiť záver, že úlohou každého súdu, ktorý eventuálne uvažuje o zastavení trestného stíhania, je posúdiť, či v konkrétnej veci ide o extrémny prípad odôvodňujúci zastavenie trestného stíhania. Je potrebné si uvedomiť, že nie je možné dať jednoznačnú odpoveď ohľadne stanovenia doby, nad ktorú trestné stíhanie už nie je prípustné. Ako to vyplýva zo skôr uvedených skutočností z rozhodovacej činnosti súdov, je pri posudzovaní tejto otázky potrebné brať do úvahy závažnosť protispoločenskej činnosti, náročnosť konania, mieru, akou sa na pried'ahoch v konaní podieľal samotný obvinený, i ďalšie okolnosti prípadu, ktoré nie je možné taxatívne vymenovať. Až po posúdení všetkých týchto faktorov v ich komplexnosti a príčinných súvislostiach bude môcť dať súd v tom ktorom prípade odpoveď na to, či k pried'ahom došlo alebo nie a následne, či existencia takýchto pried'ahov mala za následok tak závažné porušenie práva na spravodlivý proces v primeranej dobe, že je potrebné pristúpiť ku kroku, ktorý by mal byť v demokratickej spoločnosti len z tohto dôvodu veľmi výnimočným - k zastaveniu trestného stíhania.

Podľa názoru vec rozhodujúceho samosudcu v tomto prípade išlo o takýto extrémny prípad, pričom zastavenie trestného stíhania nielenže v tomto prípade je možné, ale dokonca ho súd považuje za nevyhnutné. Nemožno opomenúť, že takýto postup navrhol aj obžalovaný v sťažnosti podanej prostredníctvom obhajcu. Na tomto mieste súd poukazuje na osobitosti tohto prípadu, ktoré ho viedli k tomuto záveru, a tieto možno zhrnúť nasledovne. Na prvom mieste je potrebné spomenúť skutočne neobvyklú dĺžku konania - takmer 18 až 21 rokov. Takúto dĺžku konania, pričom treba zdôrazniť, že ide ešte len o prípravné konanie a ku samotnému hlavnému pojednávaniu pred súdom prakticky ešte nedošlo, treba bez akýchkoľvek pochybností považovať za neobvykle extrémny prípad. Ďalšou skutočnosťou hodnou zreteľa pri hodnotení doterajšej dĺžky konania a predpokladanej dĺžky konania pred súdmi, ktorá predĺži čas takmer dvadsaťjeden rokov s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou o minimálne rok a viac, je reálne očakávaná náročnosť dokazovania v tejto veci vrátane ekonomickej a finančnej náročnosti úkonov spojených s dokazovaním. Nie je síce určujúcou, ale predsa len jednou zo zásad trestného konania je zásada jeho hospodárnosti, pričom tu by sa zrejme súd pravdepodobne

nemohol vyhnúť predvolávaniu množstva svedkov a znalcov a v prípade ich účasti aj preplácaniu svedočného v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku. Súd opäť zdôrazňuje, že nejde a nemôže ísť o určujúci princíp konania, avšak posúdenie zmysluplnosti očakávaných výdavkov vo vzťahu k predpokladanému efektu v tejto súvislosti musí byť súčasťou jeho úvah. Posledným zo zásadných faktov, ktorý zohral úlohu pri závere súdu, že ide o naozaj extrémny prípad neprimerane dlhého konania, u ktorého je potrebné trestné stíhanie zastaviť, súvisí s predpokladaným konečným efektom trestného stíhania, teda predpokladaným rozsudkom vo veci - či už pre prípad uznania, alebo neuznania viny. Tu je možné konštatovať, že aj pri prípadnom uznaní viny by súd postupoval podľa § 286 Trestného poriadku, kedy po vyslovení viny súd trest neuloží. Uvedené konštatuje aj prokurátor v uznesení, ktorým zastavil trestné stíhanie pre jeho „neúčelnosť“, nakoľko trest ku ktorému môže trestné stíhanie viesť je celkom bez významu popri treste, ktorý bol obvinenému právoplatne uložený pre iný čin. Rozhodnutie súdu po viac ako osemnástich, resp. dvadsaťjeden rokoch od spáchania trestného činu v tomto prípade vyvoláva zásadné rozumné pochybnosti o spoločenskej nebezpečnosti konania páchatel'a. Posledne spomenutá okolnosť, podmieňujúca hodnotenie tohto prípadu ako prípadu extrémneho, takisto súvisí s už spomenutou hospodárnosťou konania. Veľmi zjednodušene povedané, potreba akademického výroku v tejto veci za situácie, kedy sa prvostupňový súd a s najväčšou pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou aj odvolací súd kvôli takémuto výroku budú musieť vecou zaoberať naozaj pomerne dlhý čas - meraný zrejme v rokoch a nie v mesiacoch, nevyváži nevyhnutnosť vynaloženia predpokladaných nákladov súvisiacich s touto vecou - tak časových, ako aj materiálnych. Na základe vyššie uvedených skutočností súd konštatuje, že aplikácia zákonom predvídaných obmedzení základných práv (vykonanie hlavného pojednávania spojeného s meritórnym rozhodnutím o obžalobe v podobe akéhokoľvek trestu) by v tomto konkrétnom prípade neobstála v hore uvedenom teste proporcionality, a to z dôvodov ktoré sú uvedené vyššie.

Všetky vyššie uvedené zistenia, skutočnosti a závery znamenali rozhodnutie samosudcu o zastavení trestného stíhania proti obvinenému O. I. pre konanie uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Súd teraz prejednávajú trestnú vec považoval na základe skôr uvedených argumentov za taký extrémny prípad, ktorý v súlade s Trestným poriadkom a medzinárodnou zmluvou dovoľuje bez akýchkoľvek pochybností aplikovať Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd s výsledkom neprípustnosti trestného stíhania vo veci a zastavenia trestného stíhania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu môžu prokurátor aj obvinený podať sťažnosť, a to v lehote 3 (troch) dní od jeho oznámenia prostredníctvom Okresného súdu Rožňava. Sťažnosť má odkladný účinok.